

ERASMUS+ PROGRAM KAO RAZVOJNI KATALIZATOR SUVREMENE KNJIŽNICE: STRATEŠKI ISKORACI GRADSKA KNJIŽNICE I ČITAONICE VIROVITICA

Robert Fritz, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

| *Erasmus + akreditacija Malaga*

U suvremenom knjižničnom okruženju, međunarodna suradnja postaje jedan od ključnih elemenata strateškog razvoja ustanova. Program Erasmus+ pritom se profilirao kao važan instrument stručnog osnaživanja, razmjene znanja i unapređenja knjižničnih usluga. Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica posljednjih je godina sustavno integrirala Erasmus+ aktivnosti u svoje razvojne planove čime je međunarodna dimenzija postala sastavni dio njezina institucionalnog identiteta.

Erasmus+ akreditacija – dugoročni okvir stručnog razvoja

Dodjelom Erasmus+ akreditacije u području obrazovanja odraslih za razdoblje 2025. – 2027. Knjižnica je dobila potvrdu kvalitete planiranja međunarodnih mobilnosti. Akreditacija omogućuje kontinuirano sudjelovanje osoblja u aktivnostima, kao što su *job shadowing*, strukturirani tečajevi, studijski posjeti i partnerske suradnje diljem Europe.

Plan mobilnosti temelji se na nekoliko razvojnih prioriteta: unaprjeđenju kompetencija u području aktivnog građanstva, jačanju digitalnih vještina, razvoju zelenih i održivih programa te usvajanju inovativnih

metoda rada s odraslim korisnicima. Posebno je naglašena potreba za razmjenu iskustava s knjižnicama koje razvijaju participativne modele rada i uključuju zajednicu u kreiranje programa. Mobilnosti su zamišljene kao dvosmjerni proces učenja. Sudionici ne preuzimaju samo primjere dobre prakse, nego ih analitički promišljaju i prilagođavaju lokalnom kontekstu. Nakon svake mobilnosti, provodi se diseminacija rezultata kroz interne radionice, prezentacije i primjenu novih metodologija u radu s korisnicima.

Provedbu Erasmus+ akreditacije započeli smo sudjelovanjem djelatnika na međunarodnom tečaju *Teaching Sustainable Development*, održanom od 22. do 26. rujna 2025. godine u španjolskoj Malagi gdje su Robert Fritz i Tatjana Kovač usvojili znanja o održivosti i primjeni ciljeva održivog razvoja u radu s odraslim korisnicima. Program je obuhvatio teme održivog razvoja, društvene odgovornosti i uloge knjižnica u obrazovanju odraslih te poticanju aktivnog građanstva u lokalnoj zajednici. Stečena znanja primijenjena su u razvoju novih aktivnosti u knjižnici, osobito u području ekološke svijesti i programa vezanih uz održivost.

| *Erasmus+ akreditacija Finska*

U nastavku provedbe, troje djelatnika knjižnice: Sonja Markotić Blažević, Anja Krmpotić i Dávid Karácsonyi sudjelovalo je od 19. do 23. siječnja 2026. na mobilnosti u Finskoj u programu *job shadowing*. Tijekom posjeta, upoznali su se s organizacijom i programima više knjižnica u Helsinkiju, Turkuu i Vanti te s primjerima inovativnih i održivih knjižničnih praksi. Stečena iskustva i međunarodni kontakti poslužit će za daljnji razvoj knjižničnih usluga, jačanje kompetencija djelatnika i unapređenje programa za građane u lokalnoj zajednici.

Projekt za mlade – inkubator ideja i kompetencija

Projekt *Knjižnica – inkubator jačanja kapaciteta i kreativnih ideja mladih* proveden je u okviru Ključne aktivnosti 1 (područje mladih) te je imao snažnu razvojnu i transformacijsku dimenziju. Sudionice projekta Mirjana Kotromanović i Elena Marošević boravile su u knjižnicama u švedskom Malmöu u ožujku 2025., gdje su se upoznale s prostorima za mlade, inovativnim pristupima u radu s mladima te programima koji potiču aktivno sudjelovanje i inkluziju. Mobilnost organizirana u skandinavskom kontekstu omogućila je upoznavanje modela rada koji mladima daju aktivnu ulogu u osmišljavanju programa, javnom nastupu i društvenom angažmanu. Stečena iskustva rezultirala su osmišljavanjem novih lokalnih aktivnosti: programa kreativnog pisanja, debatnih radionica, susreta Kluba mladih, tematskih književnih večeri i radionica komunikacijskih vještina. Metodološki naglasak stavljen je na participativne i inkluzivne pristupe, uz poticanje samopouzdanja i izražavanja mišljenja među mladima. Posebna pozornost posvećena

je mladima s manje mogućnosti. Knjižnica je razvila suradnju s lokalnim školama i udrugama kako bi se osigurala dostupnost programa te uključivanje različitih skupina mladih. Time je projekt dobio i snažnu društvenu dimenziju – knjižnica se afirmira kao prostor sigurnog dijaloga, kreativnog izražavanja i razvoja kompetencija.

| *Erasmus+ za mlade - Malmö*

Metodološki i organizacijski učinci

Erasmus+ aktivnosti utjecale su i na organizacijsku kulturu ustanove. Uvedeni su elementi projektnog planiranja, sustavnog vrednovanja i strukturiranog prijenosa znanja. Razvijen je model interne diseminacije koji uključuje refleksivne sastanke te integraciju novih metoda u postojeće programe. Na razini usluga, primjetno je obogaćivanje programa za odrasle i mlade uvođenjem participativnih metoda, tematskih ciklusa o održivosti i građanskim vrijednostima te interaktivnih formata koji potiču dijalog i suradnju.

Erasmus+ u kontekstu strateškog razvoja knjižnice

Sinergija akreditacije i projekta za mlade pokazuje kako Erasmus+ može djelovati kao strateški katalizator promjena. Međunarodna iskustva nisu izolirana od svakodnevnog rada, nego postaju temelj za inovaciju i dugoročno planiranje. U kontekstu šire transformacije knjižničnog sektora – digitalizacije, automatizacije, promjena u obrazovnim praksama i potrebe za jačanjem društvene uključenosti – Erasmus+ predstavlja stabilan okvir za promišljanje budućnosti.

Primjer Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica potvrđuje da međunarodna mobilnost može imati konkretan lokalni učinak: osnažiti osoblje, unaprijediti programe i pozicionirati knjižnicu kao aktivnog sudionika europskog obrazovnog i kulturnog prostora. Erasmus+ u ovom slučaju nije tek financijski instrument, nego razvojna strategija koja knjižnicu pretvara u otvorenu, učeću organizaciju spremnu na inovaciju i suradnju.